

Chúa Giêsu có biết trước cái chết, có sẵn sàng chết và có hiểu cái chết cứu độ của Ngài không?

Did Jesus Foreknow His Death, Was He Willing to Die, and Did He Understand the Redemptive Meaning of His Death?

Nguyễn Hoàng Vũ^{1*}, S.J.

¹Học Viện Thánh Giuse Dòng Tên, Vietnam

*Email tác giả liên hệ: vinc.nguyenvusj@gmail.com

 <https://doi.org/10.54855/csl.26621>

® Copyright (c) 2026 Nguyễn Hoàng Vũ, SJ

Received: 22/04/2026

Revision: 24/06/2026

Accepted: 01/07/2026

Online: 01/07/2026

ABSTRACT

Keywords: The historical Jesus, foreknowledge, acceptance, understanding, the event of the cross, redemptive death

The purpose of this study is to address the affirmation that the historical Jesus foreknew, willingly accepted, and understood His salvific death—a matter of great importance within the Christian faith. The significance of this theme is evident in the reflective and scholarly efforts of many researchers. The negative position holds that there is no objective evidence to demonstrate that Jesus foreknew and understood His salvific death. Conversely, the affirmative position maintains that there is indeed objective evidence proving that Jesus foreknew, willingly accepted, and fully understood His salvific death. Between these two opposing positions, the Catholic Church has affirmed that, in professing the faith that Jesus "was crucified for us under Pontius Pilate, suffered, and was buried," the Church not only recognizes the Passion of Christ as a historical event but also affirms that Jesus freely accepted death upon the cross in order to atone for sin and to bring about the salvation of humanity.

TÓM LƯỢC

Từ khóa: Chúa Giêsu lịch sử, biết trước, chấp nhận, hiểu, biến cố thập giá, cái chết cứu độ.

Bài viết này về việc khẳng định Chúa Giêsu lịch sử biết trước, sẵn sàng đón nhận và hiểu cái chết cứu độ của Ngài rất quan trọng trong niềm tin Kitô Giáo. Tầm quan trọng của chủ đề này được nhận thấy qua nỗ lực suy tư và nghiên cứu của nhiều học giả. Quan điểm phủ định cho rằng không có bằng chứng khách quan nào chứng minh Chúa Giêsu biết trước và hiểu về cái chết cứu độ của Ngài. Ngược lại, quan điểm khẳng định cho rằng có những bằng chứng khách quan minh chứng Chúa Giêsu biết trước, sẵn sàng đón nhận và thấu hiểu cái chết cứu độ của Ngài. Giữa hai quan điểm đối lập này, Giáo Hội Công Giáo đã khẳng định rằng khi tuyên xưng đức tin Chúa Giêsu "chịu đóng đinh vào thập giá vì chúng ta, thời quan Phongxiô Philatô, Người chịu khổ hình và mai táng", Giáo Hội không chỉ nhìn nhận cuộc tử nạn của Chúa Kitô là một biến cố lịch sử, mà còn khẳng định Chúa Giêsu tự do chấp nhận cái chết trên thập giá, để chuộc tội và cứu độ nhân loại.

CITATION | Nguyễn Hoàng Vũ (2026). "Chúa Giêsu có biết trước cái chết, có sẵn sàng chết và có hiểu cái chết cứu độ của Ngài không?". *Khoa Học Công Giáo và Đời Sống*, 6(2): 1–8. DOI:

<https://doi.org/10.54855/csl.26621>

Dẫn nhập

Kể từ thế kỷ XIX, trào lưu tìm kiếm căn tính và ý nghĩa của Chúa Giêsu lịch sử bắt đầu được nở rộ.¹ Vấn đề các học giả thuộc trào lưu này quan tâm là liệu có sự khác biệt giữa thầy Giêsu của lịch sử và Đức Kitô của niềm tin? – Nhiều học giả đã nghiên cứu mỗi bận tâm này nơi từng biến cố của cuộc đời Chúa Giêsu. Để tìm hiểu nghiên cứu của các học giả thế nào, do bởi sự giới hạn, bài viết chỉ có thể tìm hiểu những nghiên cứu của các học giả nơi biến cố cuối cùng của cuộc đời Chúa Giêsu, biến cố thập giá. Theo các sử gia, cái chết của Chúa Giêsu là một biến cố lịch sử, cụ thể thần học gia Walter Kasper nói rằng: việc Chúa Giêsu chịu chết là có *thời tính*² và có *nguyên do*³ xác định. Tuy nhiên, từ biến cố lịch sử này, câu hỏi mang hệ luận thần học được đặt ra: liệu Chúa Giêsu có biết trước cái chết, có sẵn sàng chết và có hiểu cái chết của Ngài theo những gì Giáo Hội sau này hiểu không? – Để tìm câu trả lời cho câu hỏi này, bài viết trước hết sẽ tìm hiểu những quan niệm trái chiều về vấn đề được đặt ra; sau sẽ tìm hiểu đâu là quan điểm mà Giáo Hội Công Giáo chủ trương.

Không Có Bằng Chứng Khách Quan Để Thấy Chúa Giêsu Lịch Sử Biết Trước Và Hiểu Cái Chết Của Ngài

Đứng trước biến cố cái chết của thầy Giêsu lịch sử, các thần học gia nhận thấy các Tin Mừng đều ghi lại những tiên báo của Chúa Giêsu về cái chết của Ngài.⁴ Thế nhưng, do thấy rằng những ghi chép của các thánh sử được thực hiện trong bối cảnh hậu Phục Sinh,⁵ nên một số học giả đặt vấn đề: liệu có sự chắc chắn về lịch sử tính nơi những lời tiên báo của Chúa Giêsu về cái chết cứu độ của Ngài? Hay nói cách khác, phải chăng những tiên báo của Chúa Giêsu về cái chết của Ngài chỉ là những diễn giải thần học từ kinh nghiệm thực chứng Chúa Giêsu Phục Sinh của các môn đệ? – Trả lời cho câu hỏi này, một số học giả cho rằng không có đủ dữ liệu để khẳng định lịch sử tính nơi những lời tiên báo của Chúa Giêsu, tức không thể biết thầy Giêsu lịch sử nghĩ gì về cái chết của Ngài. Điều này cũng có nghĩa mọi tiên báo của Chúa Giêsu về cái chết của Ngài không hẳn đều có tính lịch sử chắc chắn.

Thần học gia Eduard Schweizer (1913 – 2006) cũng như một số học giả ngày nay cho rằng Chúa Giêsu là Đấng vô tội. Ngài là người công chính, nhưng đã chịu án tử bởi những lời tự xưng và những việc sứ mạng của Ngài, do vậy cái chết này không hàm chứa ý nghĩa cứu chuộc như một sự tự hiến chủ đích.⁶ Sở dĩ Schweizer đưa ra nhận định này vì như ông nhận thấy, cái chết của Chúa Giêsu có mô-típ được tìm thấy trong truyền thống It-ra-en, nổi bật nhất là các

¹ Theo triết gia và thần học gia Albert Schweitzer (1875 – 1965), triết gia Hermann S. Reimarus (1694 – 1768) là người đầu tiên có cái nhìn lịch sử về cuộc đời Chúa Giêsu. Ông được biết đến là người theo Thuyết Thần Luận (*Deism*), một học thuyết cho rằng *lý trí* và hiểu biết về giới tự nhiên và về bản thân là đủ để hiểu về *Thượng đế*. x. Albert Schweitzer, *The Quest of the Historical Jesus: A Critical Study of Its Progress from Reimarus to Wrede*, trans. William Montgomery (London: A. & c. Black, 1910), 13.

² Về thời gian, tác giả Walter Kasper cho rằng trích đoạn Ga 19,14 đã gợi ý Chúa Giêsu chịu chết vào ngày 14 tháng Nisan, tháng thứ nhất của niên lịch đạo Do-thái. Đây là thời gian người Do-thái sát tế con chiên để chuẩn bị cho lễ Vượt Qua. x. Walter Kasper, *Jesus the Christ* (New York: T&T Clark International, 2011), 101.

³ Về nguyên nhân dẫn đến án tử của Chúa Giêsu, Walter Kasper nêu ra hai yếu tố có vẻ quan trọng. Trước hết là vấn đề Mê-sia, đây là điều người Do-thái lấy làm lý do tố cáo Chúa Giêsu trước mặt Philatô. Thứ hai là lời nói và hành động phạm đến Luật và Đền Thờ của Chúa Giêsu, điều làm lung lay nền tảng niềm tin Do-thái giáo. Tuy nhiên, điều căn cốt theo Walter Kasper chính là sự cộng tác được dân xếp giữa giới có thẩm quyền Do-thái và giới nắm quyền bính Rô-ma. Chúa Giêsu bị nghiền nát giữa hai thớt cối xay của quyền lực. Những sự hiểu lầm, sự hèn nhát, sự ghen ghét, lừa dối, âm mưu và sự căm tức đã đưa Chúa Giêsu đến chỗ bị treo trên thập giá. x. Walter Kasper, *Jesus the Christ* (New York: T&T Clark International, 2011), 102.

⁴ Trong Tin Mừng Nhất Lãm có ba lần Chúa Giêsu tiên báo về cái chết mà Ngài phải chịu: Mc 8,31-33; 9,30-32; 10,32-34 và các bản văn song song. Cùng với Tin Mừng Nhất Lãm, Tin Mừng Gioan cũng có giá trị lịch sử song song về những lần Chúa Giêsu tiên báo cái chết của Ngài: 3,14; 8,28; 12,32.

⁵ Walter Kasper, *Jesus the Christ* (New York: T&T Clark International, 2011), 102-103.

⁶ Scot McKnight, *Jesus and His Death: Historiography, the Historical Jesus, and Atonement Theory* (Waco, Texas: Baylor University Press, 2005), 71-72.

Thánh Vịnh 22 và 69.⁷ Có thể nói đơn giản, theo Eduard Schweizer, Chúa Giêsu chỉ là một tiên tri, người công chính đã chịu chết vì sứ mệnh và chính nghĩa. Cái chết của Ngài như một người tử vì đạo cách anh dũng trong Do-thái giáo.⁸

Thần học gia người Pháp Timothée Colani (1824 – 1888) đưa ra quan điểm: cái chết của Chúa Giêsu không có tính Mêsia, nhưng chỉ mang màu sắc Mêsia do được gây nên bởi ý thức hiệp thông với Thiên Chúa.⁹ Lý luận để Colani đưa ra nhận định này vì như ông thấy, Chúa Giêsu chưa khi nào khẳng định Ngài là Đấng Mêsia,¹⁰ nhưng tư tưởng của Ngài là tư tưởng hiệp thông trọn vẹn với Thiên Chúa; do vậy theo thời gian, khi sự thành công nơi sứ mạng rao giảng Nước Thiên Chúa ngày khắc sâu vào tâm trí Ngài, thì ý thức của Ngài dần thấm nhuần màu sắc Đấng Mêsia.¹¹ Nghiên cứu của Timothée Colani được Albert Schweitzer (1875 – 1965) trích dẫn¹² để khẳng định cho quan điểm: Tất cả những sử ký về Chúa Giêsu lịch sử đều là những giải thích thiên kiến, bởi vì thế mà ông gặp thấy có nhiều chân dung về Chúa Giêsu: một Giêsu lãng mạn, một Giêsu theo Kant, một Giêsu theo Hegel.¹³

Với thần học gia người Đức Rudolf Bultmann (1884 – 1976), ông có một cái nhìn khá âm đạm về cái chết của Chúa Giêsu lịch sử. Theo ông, Chúa Giêsu chết là việc ngoài ý muốn (an unintended death),¹⁴ tức là do một sự ngộ nhận. Ông nói rằng khi hoạt động rao giảng Nước Thiên Chúa, Chúa Giêsu đã bị hiểu lầm là nhà hoạt động chính trị, nên vì thế Ngài bị bắt và bị xử tử treo trên thập giá.¹⁵ Quan điểm này thậm chí không loại trừ khả thể Chúa Giêsu hoàn toàn suy sụp trước cái chết của Ngài.¹⁶ Mặt khác, Bultmann thấy rằng điều khó khăn lớn nhất là chúng ta không thể biết Chúa Giêsu hiểu gì và nghĩ gì về cái chết của Ngài, do vậy ông chủ trương không thể nói Chúa Giêsu biết trước và hiểu cái chết của Ngài với ý nghĩa cứu độ.

Tóm lại, các học giả khối một như Eduard Schweizer, Timothée Colani, Rudolf Bultmann hay những học giả đồng quan điểm chủ trương rằng Chúa Giêsu lịch sử không biết trước cái chết và không hiểu cái chết cứu độ của Ngài. Quan niệm này phác họa nên một thầy Giêsu lịch sử “quá ngây ngô và quá tội nghiệp.”¹⁷ Tuy nhiên chính vì nét “ngây ngô bất thường” mà nhiều học giả đặt lại vấn đề: phải chăng Chúa Giêsu không ý thức sự nguy hiểm đang rình rập Ngài từ những người chống đối, điều mà một người bình thường cũng có thể nhận ra? – Không thỏa mãn với cách lý giải của các học giả khối một, nhiều học giả đã đi theo hướng nghiên cứu khác để tìm hiểu biến cố cái chết của Chúa Giêsu lịch sử.

7 Scot McKnight, *Jesus and His Death: Historiography, the Historical Jesus, and Atonement Theory*, 71.

8 D.W. Palmer, “To Die is Gain,” *NovT* 17 (1975), 203–18; D. Daube, “Death as Release in the Bible,” *NovT* 5 (1962), 82–104; J.J. Collins, “The Root of Immortality: Death in the Context of Jewish Wisdom,” *HTR* 71 (1978), 17–92; A.J. Droge and J.D. Tabor, *A Noble Death* (San Francisco: HarperSanFrancisco, 1992); D. Boyarin, *Dying for God* (Stanford: Stanford University Press, 1999); Alan Segal, *Life After Death* (New York: Doubleday, 2004), 248–81.

9 Albert Schweitzer, *The Quest of the Historical Jesus: A Critical Study of Its Progress from Reimarus to Wrede*, trans. William Montgomery (London: A&C. Black, 1910), 395.

10 Timothée Colani khẳng định điều này dựa trên những nghiên cứu về Tin Mừng Máccô. Theo như ông tìm hiểu, kể từ khi Chúa Giêsu bước vào sứ vụ công khai cho đến khi Ngài tiên báo cuộc thương khó lần thứ I, không nơi nào trong Máccô nói Chúa Giêsu tự nhận Ngài là Đấng Mêsia. x. Albert Schweitzer, *The Quest of the Historical Jesus: A Critical Study of Its Progress from Reimarus to Wrede*, 395.

11 Albert Schweitzer, *The Quest of the Historical Jesus: A Critical Study of Its Progress from Reimarus to Wrede*, 395.

12 Thần học gia Albert Schweitzer đã trích dẫn nghiên cứu của Timothée Colani trong tác phẩm *The Quest of the Historical Jesus: A Critical Study of Its Progress from Reimarus to Wrede*.

13 “Thần Học Tự Do,” *Thời sự Thần học*, số 94, <https://catechesis.net/than-hoc-tu-do/>

14 Scot McKnight, *Jesus and His Death: Historiography, the Historical Jesus, and Atonement Theory*, 58.

15 Rudolf Bultmann, “The Primitive Christian Kerygma and the Historical Jesus,” in *Historical Jesus and the Kerygmatic Christ* (ed. C.E. Braaten and R.A. Harrisville; New York: Abingdon, 1964), 22-23.

16 Walter Kasper, *Jesus the Christ*, 103.

17 Nguyễn Hai Tính, *Giáo Trình Dẫn Nhập Kitô Học*, 252.

Có Bằng Chứng Để Thấy Chúa Giêsu Lịch Sử Biết Trước Và Hiểu Cái Chết Của Ngài

Các tác giả nghiên cứu Kinh Thánh như Heinz Schurmann (1913 – 1999), Rulf Pesch (1936 – 2011), Anton Vogtle (1910 – 1996), Martin Hengel (1926 – 2009), Nicholas T. Wright (1948), v.v. hay các thần học gia như Walter Kasper (1933), Edward Schillebeeckx (1914 – 2009), Karl Rahner (1904 – 1984), v.v. đồng ý rằng những tiên báo của Chúa Giêsu lịch sử về cái chết của Ngài hẳn không phải đều có tính lịch sử. Tuy nhiên, điều mà những học giả này không đồng thuận với R. Bultmann là, thay vì đi nghiên cứu tách biệt những lời Chúa Giêsu nói trực tiếp về cái chết của Ngài như ông và các học giả giống ông đã làm, thì họ nghĩ rằng cần phải nhìn cái chết của Chúa Giêsu qua khảo sát toàn bộ đời sống, hành động, lời dạy và thái độ của Chúa Giêsu; cùng với đó là việc xem xét chính trị, xã hội cũng như tâm thức tôn giáo của cộng đồng Do-thái thời bấy giờ.¹⁸ Điều đi đến kết luận của các học giả này là: Chúa Giêsu đã biết trước cái chết và tự do chọn cái chết xảy đến cho Ngài.

Thần học gia Lorenz Oberlinner (1942) đưa ra nhiều nghi ngại trước lối giải thích của R. Bultmann và các học giả giống Bultmann. Oberlinner đặt vấn đề rằng: nếu thầy Giêsu không biết trước cái chết và không nhận thức về cái chết có tính cứu độ của Ngài, thì tại sao Ngài không bỏ chạy khi có cơ hội? Nếu Ngài không bỏ chạy, vậy phải chăng Ngài đã biết và chọn cái chết? Nhưng tại sao Ngài lại chọn cái chết khi ý thức được Ngài sẽ chết?¹⁹ Trước những chất vấn này, Oberlinner đưa ra khẳng định rằng: mặc dù không có đủ bằng chứng nói Chúa Giêsu biết chắc chắn về cái chết của Ngài, hoặc biết cái chết của Ngài là không tránh khỏi, nhưng có đủ bằng chứng để biết Ngài biết trước cái chết sẽ xảy đến cho Ngài.²⁰ Scot McKnight (1953), một học giả người Mỹ cũng nói rằng: bằng chứng ẩn tàng việc Chúa Giêsu hiểu về cái chết của Ngài trong các truyền thống thì lớn hơn những gì người ta khả nghi khi đọc văn chương.²¹ Chính vì như vậy, McKnight liệt kê ra nhiều bằng chứng từ các sách Tin Mừng, cũng như các yếu tố logic cần xem xét để hỗ trợ chứng minh Chúa Giêsu đã ý thức và tiên báo về cái chết của Ngài.²²

Học giả linh mục Dòng Tên Gerald Glynn O'Collins (1931) bày tỏ rằng: Vào một thời điểm nào đó, Chúa Giêsu bắt đầu thấy trước và đón nhận cái chết tàn bạo sẽ đến với Ngài.²³ Ông đưa ra nhiều lý chứng để giải thích cho điều ông nói, tuy nhiên có thể rút ra ba điểm chính từ lập luận của ông: Trước hết, ông chỉ ra sự nhận biết và cái hiểu của Chúa Giêsu khi phần nào Ngài nhận thấy kết cục của những ngôn sứ trước Ngài, mà gần nhất là Gioan Tẩy Giả. Theo học giả, không chỉ có lịch sử quá khứ, mà cả những biến cố đương thời cũng đủ để giúp Chúa Giêsu hiểu kết cục “đắt giá” nơi sứ mạng ngôn sứ (x. Lc 11,47.49-51; 13,34-35; hay Mc 12,1-12).²⁴ Thứ đến, ông trung dẫn việc Chúa Giêsu nhận thức được những nguy hiểm từ những lời cáo buộc về Ngài, những lời mà theo O'Collins có tính lịch sử như sự cáo buộc vi phạm luật Sabbath, vi phạm luật thanh sạch, đụng đến Luật và Đền Thờ, v.v., nhưng Chúa Giêsu vẫn quyết tâm lên Giêrusalem để thi hành ý muốn của Ngài (x. Mc 11,1-19 và những đoạn song song).²⁵ Thứ ba,

¹⁸ Nguyễn Hai Tính, *Giáo Trình Dẫn Nhập Kitô Học*, 253.

¹⁹ Scot McKnight, *Jesus and His Death: Historiography, the Historical Jesus, and Atonement Theory*, 59.

²⁰ Lorenz Oberlinner, *Todeserwartung und Todesgewissheit Jesus* (SBB 10; Stuttgart: Katholisches Bibelwerk, 1980); Scot McKnight, *Jesus and His Death: Historiography, the Historical Jesus, and Atonement Theory*, 47-48

²¹ Scot McKnight, *Jesus and His Death: Historiography, the Historical Jesus, and Atonement Theory*, 79.

²² Nguyễn Hai Tính, *Giáo Trình Dẫn Nhập Kitô Học*, 254.

²³ Gerald Glynn O'Collins S.J., *Christology: A Biblical, Historical and Systematic Study of Jesus* (Oxford University Press, 2009), 68PDF.

²⁴ Gerald Glynn O'Collins S.J., *Christology: A Biblical, Historical and Systematic Study of Jesus*, 68PDF.

²⁵ Gerald Glynn O'Collins S.J., *Christology: A Biblical, Historical and Systematic Study of Jesus*, 68PDF

O'Collins nói vào chiều hôm Chúa Giêsu chịu chết, những việc làm và lời dạy của Ngài trong bữa tiệc ly, cũng như sự quằn quại của Ngài trong Vườn Cây Dầu cũng tỏ rõ sự tự do của Ngài trong việc vâng phục thánh ý Chúa Cha (x. Mc 14,17-42).²⁶ Charles Harold Dodd (1884 – 1973), thần học gia xứ Wales, nhấn mạnh thêm chi tiết quan trọng, đó là lời cảnh báo của Chúa Giêsu với các môn đệ về sự bách hại, cái chết và sự phục sinh của Ngài, một điều thỏa luận lý với ba điểm trên và chứng thực Chúa Giêsu đã biết và hiểu kết cục dành cho Ngài.²⁷

Có thể nói sự chứng thực có tính *nguồn liệu (source)* lẫn *hình thức (form)* về việc Chúa Giêsu biết trước và nhận thức về cái chết cứu độ của Ngài khá rộng lớn.²⁸ Đó cũng là lý do không chỉ riêng học giả Sydney H. T. Page, mà còn nhiều học giả cũng đồng kết luận với ông rằng: nơi những lời tiên báo của Chúa Giêsu, mức độ bao quát, tính ám chỉ, và sự đa dạng trong những hình thức diễn tả của chúng cũng đủ chứng minh cách thuyết phục rằng Chúa Giêsu biết trước kết cục hung bạo sẽ xảy đến cho Ngài.²⁹

Như vậy, với câu hỏi Chúa Giêsu có biết trước và chấp nhận cái chết không, có hai luồng quan điểm trái chiều được đưa ra. Trước những luồng quan điểm như thế, vậy đâu là quan điểm mà Giáo Hội chủ trương? – Để trả lời cho câu hỏi này, phần tiếp theo của bài viết sẽ trình bày về quan điểm của Giáo Hội trước biến cố cái chết của Chúa Giêsu.

Chúa Giêsu Kitô “Chịu Đóng Đinh Vào Thập Giá Vì Chúng Ta” - Lời Tuyên Xưng Của Giáo Hội

Trong Kinh Tin Kính Công Đồng Nicea-Constantinopoli, Giáo Hội tuyên xưng rằng: Chúa Giêsu Kitô “chịu đóng đinh vào thập giá vì chúng ta, thời quan Phongxiô Philatô, Người chịu khổ hình và mai táng.” Khi tuyên xưng đức tin, Giáo Hội một mặt tưởng niệm cuộc tử nạn của Chúa Kitô là một biến cố lịch sử, cũng là cuộc đời của Ngài mà chúng ta biết được nhờ những nguồn sử liệu chính xác và có thẩm quyền;³⁰ mặt khác khẳng định Chúa Giêsu tự do chấp nhận cái chết trên thập giá, để chuộc tội và cứu độ nhân loại.³¹

Đức Giáo Hoàng Gioan Phaolô II thừa nhận: không dễ gì xuyên thấu tiến trình lịch sử tư tưởng của Chúa Giêsu.³² Tin Mừng có nói về tiến trình tư tưởng của Ngài (x. Lc 2,52), nhưng không đưa ra dữ kiện chính xác hầu xác định đâu là các giai đoạn của tiến trình tư tưởng ấy. Tuy nhiên, Giáo Hội vẫn xác tín việc Chúa Giêsu biết trước số phận phải chết của Ngài, vì Giáo Hội xem xét tiến trình tư tưởng của Ngài trong toàn thể đời sống sứ mạng mà Ngài thi hành, điều mà các học giả thuộc khối thứ hai đã thực hiện.³³ Qua những bằng chứng và lý chứng trong sách Thánh, cách riêng các sách Tin Mừng, Giáo Hội giải thích Chúa Giêsu đã ý thức về sứ mạng và số phận phải chết của Ngài. Riêng về sứ mạng, Ngài đã ý thức kể từ khi Ngài còn niên thiếu (x. Lc

²⁶ Gerald Glynn O'Collins S.J., *Christology: A Biblical, Historical and Systematic Study of Jesus*, 68PDF

²⁷ Charles Harold Dodd xem xét tính logic để cho thấy Chúa Giêsu đã biết trước cái chết sẽ xảy đến cho Ngài: (1) Truyền thống Do Thái nói khá rộng rãi về những nỗi khổ cực; (2) Các ngôn sứ cách thường xuyên phải chịu đau khổ; (3) Gioan, người trước Chúa Giêsu đã bị xử tử; (4) Chúa Giêsu cảnh báo các môn đồ về sự bắt hại và chịu chết. x. Scot McKnight, *Jesus and His Death: Historiography, the Historical Jesus, and Atonement Theory*, 81.

²⁸ Scot McKnight, *Jesus and His Death: Historiography, the Historical Jesus, and Atonement Theory*, 81.

²⁹ “The extensiveness of the sayings which refer to Christ’s death, their allusive character, and the variety of forms utilized demonstrate convincingly that Jesus was aware that He would meet with a violent end.” x. S.H.T. Page, “The Authenticity of the Ransom Logion (Mark 10:45b),” in *Studies of History and Tradition in the Four Gospels* (ed. R.T. France and D. Wenham; Gospel Perspectives 1; Sheffield: JSOT, 1980), 137-161.

³⁰ ĐGH Gioan Phaolô II, *Chúa Giêsu - Con Thiên Chúa Là Đấng Cứu Thế: Giáo Lý Theo Kinh Tin Kính*, chuyển dịch bởi Nguyễn Đức Tuyên và Ngưỡng Nhân Lưu Áu Nhi (2008), 502.

³¹ ĐGH Gioan Phaolô II, *Chúa Giêsu - Con Thiên Chúa Là Đấng Cứu Thế: Giáo Lý Theo Kinh Tin Kính*, 508.

³² ĐGH Gioan Phaolô II, *Chúa Giêsu - Con Thiên Chúa Là Đấng Cứu Thế: Giáo Lý Theo Kinh Tin Kính*, 508.

³³ Nếu chỉ dùng phương pháp phê bình lịch sử thì khó tìm ra những dữ kiện rõ ràng. Tuy nhiên với nguyên lý thông điệp mở ra với đức tin, Giáo Hội tin có thể khẳng định Chúa Giêsu lịch sử quan niệm cái chết của Ngài có ý nghĩa cứu độ.

2,49), và điều này thậm chí chỉ có Ngài mới hiểu còn cha mẹ Ngài thì chưa (x. Lc 2,50).³⁴ Từ đây, có một sự phát triển dần dần trong ý thức của Chúa Giêsu về số phận mà Ngài sẽ đón nhận. Sự phát triển này cụ thể thế nào các Tin Mừng không nói rõ, nhưng có nhiều bằng chứng cùng lý chứng cho thấy tiến trình ấy được vận hành cùng với việc thi hành sứ mạng rao giảng Nước Thiên Chúa của Chúa Giêsu. Cụ thể, trong thời gian rao giảng công khai, khi tranh luận về việc ăn chay, Chúa Giêsu đã nói về việc các bạn hữu của chàng rề sẽ không ăn chay cho đến khi chàng rề bị đem đi (x. Mc 2,20); hay khi ý thức về sứ mạng cùng số phận phải chết, Chúa Giêsu kiên quyết không thỏa hiệp trước sự cản ngăn của môn đệ Phêrô (x. Mc 8,32-33); hay khi đối diện trước lời thỉnh cầu của hai anh em nhà Đêbêđê, Chúa Giêsu đã nói về một “phép rửa” Ngài sẽ phải chịu (x. Mc 10,38; Lc 12,50); hay khi giảng dạy, Ngài nói về những câu chuyện “những tá điền sát nhân” (x. Mc 1,1-12), “hạt lúa phải chết đi” (x. Ga 12,24), “người chăn chiên bị đánh đập” (x. Mt 26:31); hay khi dạy dỗ các môn đệ, Ngài ba lần tiên báo cái chết cùng với sự phục sinh của Ngài (x. Mc 8,31; 9,30-31; 10,32-34), tiên báo sự phản bội của môn đệ Giuđa (x. Mc 13,17-21) lẫn việc chối thầy của môn đệ Phêrô (x. Mc 13,38) v.v.. Như đã thấy, có rất nhiều bằng chứng việc Chúa Giêsu biết trước số phận tương lai của Ngài theo chương trình cứu độ của Thiên Chúa. Thậm chí Ngài biết rõ lý do tối thượng cuộc đời và sứ mạng của Ngài, nên vì thế Ngài đã từng tuyên bố: “Con Người đến không phải để được người ta phục vụ, nhưng là để phục vụ, và hiến mạng sống làm giá chuộc muôn người” (Mc 10,45), lời tuyên bố của Chúa Giêsu đúng như lời thánh Gioan Tẩy giả đã giới thiệu về Ngài: “Đây là Chiên Thiên Chúa, đây Đấng xoá bỏ tội trần gian” (Ga 1,29). Lời thưa lên cuối cùng “thế là đã hoàn tất!” (Ga 19,30) trước giờ phút lâm trung một lần nữa cho Giáo Hội xác tín Chúa Giêsu hiểu mọi sự đều nằm trong kế hoạch yêu thương của Thiên Chúa, một sự nhận thức được lớn lên theo tiến trình con người, sự nhận thức về vai trò cứu thế được diễn ra cùng với sự phát triển hòa nhập với ý thức làm Con của Ngài - Con Thiên Chúa (x. Ga 10,17-18).

Khi xác tín Chúa Giêsu biết trước và hiểu ý nghĩa cái chết của Ngài, Giáo Hội không đơn thuần chỉ căn cứ vào những dữ kiện được viết trong Kinh Thánh, nhưng còn căn cứ vào tính logic giữa nội dung những dữ kiện ấy với nhau,³⁵ tức xem xét tổng thể và bỏ túc giữa các biến cố cuộc đời Chúa Giêsu, điều mà học giả khối hai Scot McKnight cũng thực hiện. Vì vậy, thử đặt ngược vấn đề: Nếu Chúa Giêsu không biết trước, không sẵn sàng và không hiểu ý nghĩa cái chết của Ngài, vậy giải thích thế nào cho những tiên báo đầy xác tín về cái chết cứu chuộc trong biến cố cuộc đời Ngài? Giáo Hội thiết nghĩ không nên nhìn bất kỳ dữ kiện cuộc đời Chúa Giêsu cách riêng rẽ, nhưng cần nhìn một biến cố trong tổng thể hài hòa với toàn biến cố cuộc đời Ngài. Thậm chí giả định lời tiên báo về cái chết của Chúa Giêsu là do thánh sử đặt lên miệng của Ngài, nhưng toàn cuộc đời của Chúa Giêsu cũng đủ minh chứng những gì được viết về Ngài là chân thực. Có lẽ, điều mà các học giả dễ rơi vào là chỉ tìm tòi “Chúa Giêsu là ai?” nơi biến cố cuộc đời Ngài. Tuy nhiên, điều mà Giáo Hội chủ trương là không chỉ xem Chúa Giêsu với câu hỏi *Ngài là*, nhưng còn hiểu chính Ngài với chiều kích *Ngài làm*. Vì vậy, với câu hỏi Chúa Giêsu có biết trước cái chết cứu độ của Ngài, chúng ta chỉ tìm được lời giải thích đúng đắn về căn tính lẫn ý nghĩa cuộc đời Ngài khi chúng ta có cái nhìn cân bằng, một cái nhìn vừa bao hàm *căn tính* lẫn *công trình* mà Ngài thực hiện.³⁶

Kết luận

Khẳng định Chúa Giêsu lịch sử biết trước và sẵn sàng đón nhận cái chết rất quan trọng. Vì nếu kết luận Chúa Giêsu không biết, thì sẽ để lại nhiều vấn nạn thần học nơi biến cố thập giá, cụ

³⁴ ĐGH Gioan Phaolo II, *Chúa Giêsu - Con Thiên Chúa Là Đấng Cứu Thế: Giáo Lý Theo Kinh Tin Kính*, 509.

³⁵ Mọi biến cố trong cuộc đời Chúa Giêsu đều có ý nghĩa và giá trị riêng, nhưng với điều kiện chúng phải được nhìn trong tổng hòa với nhau và bỏ túc cho nhau. x. Nguyễn Hai Tinh, *Giáo Trình Dẫn Nhập Kitô Học*, 94.

³⁶ Nguyễn Hai Tinh, *Giáo Trình Dẫn Nhập Kitô Học*, 98.

thể hiểu thế nào việc Chúa Cha lại muốn Chúa Giêsu chết cách thê thảm trên thập giá? Hãy giải thích về những tác nhân gây nên cái chết tội nghiệp của Chúa Giêsu? Hay tại sao phải là thập giá mà không phải là cách nào khác? v.v. Tuyên xưng Chúa Giêsu biết trước, chấp nhận và hiểu ý nghĩa cái chết cứu độ, Giáo Hội một mặt tìm thấy nhiều hệ luận thần học nơi biến cố thập giá, nhưng mặt khác cho thấy nơi biến cố thập giá của Chúa Giêsu, tình yêu của Thiên Chúa được thể hiện cách tuyệt hảo thế nào. Đây không phải là điều phi lý mang đặc tính tin điều, nhưng là chân lý có nền tảng Kinh Thánh với phương pháp thông diễn đúng đắn. Câu hỏi sẽ được đặt ra: vậy phương pháp đúng đắn ấy là gì? – Có lẽ câu trả lời nên dành cho các học giả muốn nghiên cứu về Chúa Giêsu lịch sử!

Reference

- Boyarin, D. (1999). *Dying for God*. Stanford University Press.
- Bultmann, R. (1964). The primitive Christian kerygma and the historical Jesus. In C. E. Braaten & R. A. Harrisville (Eds.), *The historical Jesus and the kerygmatic Christ* (pp. 22–23). Abingdon Press.
- Collins, J. J. (1978). The root of immortality: Death in the context of Jewish wisdom. *Harvard Theological Review*, 71, 17–92.
- Daube, D. (1962). Death as release in the Bible. *Novum Testamentum*, 5, 82–104.
- Droge, A. J., & Tabor, J. D. (1992). *A noble death*. HarperSanFrancisco.
- John Paul II. (2008). *Chúa Giêsu - Con Thiên Chúa là Đấng Cứu Thế: Giáo lý theo Kinh Tin Kính* (Nguyễn Đức Tuyên & Nguyễn Nhân Lưu Âu Nhi, Trans.).
- Kasper, W. (2011). *Jesus the Christ*. T&T Clark International.
- McKnight, S. (2005). *Jesus and his death: Historiography, the historical Jesus, and atonement theory*. Baylor University Press.
- Nguyễn Hai Tính. (2022). *Giáo trình dẫn nhập Kitô học*. Nhà Xuất Bản Tôn Giáo.
- Oberlinner, L. (1980). *Todeserwartung und Todesgewißheit Jesu: Zum Problem einer historischen Begründung* (Stuttgarter Biblische Beiträge 10). Katholisches Bibelwerk.
- O'Collins, G. (2009). *Christology: A biblical, historical, and systematic study of Jesus* (2nd ed.). Oxford University Press.
- Page, S. H. T. (1980). The authenticity of the ransom logion (Mark 10:45b). In R. T. France & D. Wenham (Eds.), *Studies of history and tradition in the four Gospels* (Gospel Perspectives 1, pp. 137–161). JSOT Press.
- Palmer, D. W. (1975). To die is gain. *Novum Testamentum*, 17, 203–218.
- Schweitzer, A. (1910). *The quest of the historical Jesus: A critical study of its progress from Reimarus to Wrede* (W. Montgomery, Trans.). A. & C. Black. (Original work published 1906)
- Segal, A. (2004). *Life after death*. Doubleday.
- Thần học tự do. (n.d.). *Thời sự Thần học*, (94). <https://catechesis.net/than-hoc-tu-do/>

Vài nét về Hội Dòng

Dòng Tên (Dòng Chúa Giêsu) được thành lập vào năm 1540 bởi Thánh Inhã Loyola và các bạn đồng hành. Sứ mạng của Dòng Tên là sứ mạng hòa giải, nỗ lực để con người có thể giao hòa với Thiên Chúa, với chính mình, với nhau và với công trình sáng tạo của Thiên Chúa. Dòng Tên được chính thức thành

lập vào năm 1540 bởi Thánh Inhã Loyola với sự phê chuẩn của Đức Giáo hoàng Phaolô III. Thánh Inhã đã quy tụ quanh mình một nhóm những người đàn ông nhiệt huyết và có học vấn cao, những người không khao khát điều gì hơn là giúp đỡ người khác tìm thấy Thiên Chúa trong cuộc đời họ. Kế hoạch ban đầu của Thánh Inhã là các tu sĩ Dòng Tên sẽ trở thành những nhà truyền giáo lưu động, thực hiện việc giảng thuyết và cử hành các bí tích ở bất cứ nơi nào có hy vọng mang lại thiện ích lớn lao hơn. Kể từ khi thành lập, từ 10 thành viên ban đầu, Dòng đã phát triển lên đến hơn 15.000 tu sĩ trên toàn thế giới.

Brief introduction of the Jesuits

The Society of Jesus was founded in 1540 by Saint Ignatius Loyola and his companions. The Jesuit mission is a mission of reconciliation, working so that women and men can be reconciled with God, with themselves, with each other, and with God's creation. The Society of Jesus was founded in 1540 by St. Ignatius Loyola with the approval of Pope Paul III. Ignatius Loyola had gathered around him an energetic band of well-educated men who desired nothing more than to help others find God in their lives. It was Ignatius' original plan that the Jesuits be traveling missionaries who would preach and administer the sacraments wherever there was the hope of accomplishing the greater good. Since its foundation, the Order has grown from the original ten to more than 15,000 Jesuits worldwide.

Về Tác giả

Nguyễn Hoàng Vũ hiện là tu sĩ Dòng Tên Việt Nam. Thầy hiện là sinh viên của Học Viên Thánh Giuse Dòng Tên Việt Nam.

Nguyen Hoang Vu is a Vietnamese Jesuit. Currently, Nguyen Hoang Vu is a student at the Saint Joseph Jesuit Scholasticate, Vietnam.